

VILAG PROLETARIJAI EGYESÜLTEKI

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XII. évfolyam,
3387. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1956,
január 13,
péntek

Lapunk tartalmából:

- Pártélet — A kongresszus dokumentumainak ismertetése a munka megújítását eredményezte (2. old.)
- A kulturmunka élenjárója (2. old.)
- Politikai jegyzetek — A nullistáknak sürgös... (2. old.)
- Aradrajon tanügyi kádereinek értekezlete (3. old.)
- Testnevelés és sport (3. old.)
- A. Sz. Popov, a rádió felfalója (3. old.)
- Fokozódnak a népellenes megtorló intézkedések a bagdadi paktum tagállamainak országában (4. old.)
- Az angol diplomácia k...arca a Közel- és Közép-Keleten (4. old.)
- Egyre rosszabbodnak a kapcsolatok Franciaország és Dél-vietnám között (4. old.)

Győzelmekkel köszöntsünk minden munkanapot!

Gheorghe Gheorghiu-Dej elvtárs a Román Munkáspárt II. kongresszusán a Központi Vezetőség tevékenységéről szóló jelentésben a többek között ezeket mondotta:

„A Román Munkáspárt Központi Vezetősége ma jelentheti a kongresszusnak, hogy a munkásosztály, a mérnökök és technikusok lelkes munkája és a széles körben kibontakozott szocialista verseny eredményeként az 1951—1955 közötti ipari ösztértermelés mennyisége tekintetében november 10-re befejeztük az ötéves terv feladatát.”

A nagyszerű eredmények eléréséhez, hogy az ipari termelés volumene 1955-ben 2,9-szerese az 1938. évinek és 3,4-szerese az 1948. évinek, nagymértékben hozzájárult a szocialista verseny. Az országsszerte folyó szocialista versenyben felszínre került a dolgozó nép alkotó kezdeményezése, a munkásosztályi teremő ereje.

Az ötéves terv során például a „I. Ranghej”-gyárban a szocialista verseny lendülete segítette az üzem dolgozóit, hogy határidő előtt teljesítsék első távlati tervük feladatait. Ugyanez a megállapítás vonatkozik a CFR-főműhelyre, a „December 30”-gyárra és még több más aradi vállalatra.

Szeretett pártunk II. kongresszusa előtti időszakban még magasabbra szorította a szocialista verseny lendületét. Dolgozóink országsszerte mind nagyobb, mind jobb eredmények elérésével igyekeztek kifejezésre juttatni, hogy magukéva teszik a párt politikáját, mert saájuknak tekintik és arra töreksenek, hogy diadalra vigyék.

Kitűnő eredmények születtek országsszerte a kongresszusi versenyben. Így például a „I. Ranghej”-gyárban az évi készüru tervet 29,9 százalékkal teljesítették.

Jó eredmények voltak a terven felüli szocialista felhalmozás megvalósításában is. Így például a „November 7”-gyárban a kongresszus megelőző időszakban több, mint 7 millió lejfel tüzszárnnyalták a terven felüli szocialista felhalmozásra irányuló kötelezettségvállalásokat. A Vörös Triko-gyárban 5 millió lej terven felüli szocialista felhalmozást értek el. Arad termelőszövetkezetei pedig több, mint 24 és fél millió lej terven felüli szocialista felhalmozást valósítottak meg.

Kimagasló egyéni teljesítmények járultak hozzá, hogy a kongresszusi verseny célkitűzéseit számos vállalatban megvalósították. Így például Schneider Adam és Szijgyártó István, a „I. Ranghej”-gyár esztérgályosai a kongresszus tiszteletére szervezett ünnepi műszak során 333, illetve 299 százalékkal teljesítették. Az IRUM autó- és traktormotor javító üzemben Fekete Károly 190, Szirbik János 190 és Mermeze Petru 175 százalékos átlagteljesítménnyel dolgoztak a pártunk és egész dolgozó népünk életének oly nagy eseménye fogadására.

A Román Munkáspárt II. kongresszusának munkálatai végetértek. A kongresszus dokumentumai történelmi jelentőségűek és megmutatják a pártvezette dolgozó nép, a még nagyobb, még magasabb cél elérése felé vezető utját.

A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének tevékenységéről szóló jelentésben a következőket olvashatjuk:

„A második ötéves terv során az egész gazdasági tevékenységet magasabb minőségű színvonalra kell emelnünk a munkatermelékenység fokozása és a termelési és forgalmi költségek lényeges csökkentése révén. Növelnünk kell az ipari, szállítási és mezőgazdasági állami vállalatok, valamint a szövetkezeti egységek jövedelmezőségét, hogy teljes mértékben kielégíthassuk gazdaságunk erőforrásait és mind bőségesebb életet teremthessünk dolgozó népünknek.”

Magasabb feladatok elvégzését irányozzák elő a Román Munkáspárt II. kongresszusának irányelvei a népgaz-

daság fejlesztésének 1956—1960. évi második ötéves tervére vonatkozólag. Az ipari ösztértermelés 1960-ban 1955-höz viszonyítva 60—65 százalékkal növekszik, ezen belül a termelőeszközök termelése 70—75 százalékkal, a közszükségleti javak gyártása pedig 50—55 százalékkal növekszik.

Az első ötéves tervben létrehozott technika jobb kihasználása, a fejlett technikának és gépesítésnek a népgazdaság minden ágában való bevezetése, a munkaszervezés megújítása és a dolgozók kulturális és műszaki színvonalának emelése alapján növelni kell a munka termelékenységét az iparban legalább 45—50 százalékkal, az építkezésben legalább 50—55 százalékkal. A köztársasági érdekű ipar termelésének önköltsége 1955-höz viszonyítva legalább 15—20 százalékkal kell, hogy csökkenjen.

Remek feladatok ezek, amelyek megvalósításához feltétlenül szükséges a szocialista verseny lendületének fokozása. Dolgozóink az egész első ötéves tervünk során és különösen a kongresszus előtti időszakban tették bizonyosságot arról, hogy nagyszerűen alkalmazkák a szocializmus építésének kommunista eszközét — a szocialista versenyt. Ennek a lendületnek töretlenül kell élnie most is, amikor második távlati tervünk megvalósítása felé indult pártvezette nagyszerű munkásosztályunk.

Számos üzemünkben sok dolgozó továbbra is magasban tartja a szocialista verseny zászlaját. Igyekeznek a kongresszus idején elért eredményeiket fenntartani, sőt fokozni. Az új év első munkanapján például Szijgyártó István, a „I. Ranghej”-gyárban közel 280 százalékos eredményt valósított meg. A TEBA-gyárban a gombolyító osztály Kelmán Lidia vezette IMSZ-brigádja január három első munkanapján 104 kiló format gombolyított terven felül. A szövődében a 4 keskeny gépen dolgozó Tucudeanu Ana szövé 20 százalékkal teljesítette tül tervét. A „November 7”-gyárban pedig az élesztőosztályon Lăduu Gheorghe vezetésével dolgozó váltás az új évben naponta átlagosan 10—15 százalékkal teljesíti tül normáját.

A szocialista verseny lendülete tehát, mint a felsorolt példákbl is megállapíthatjuk, töretlenül él a dolgozók sorában. Azonban meg kell teremtenünk a lehetőségeket, hogy a dolgozók alkotó kezdeményezése teljes mértékben kibontakozhasson és éppen olyan lendülettel harcoljanak a szocialista verseny keretében, mint a kongresszusi verseny idején. Ehhez elsősorban szükséges a pártszervezetek tömegkapcsolatainak megerősítése. A Központi Vezetőség jelentése rámutat:

„A párt tömegkapcsolatainak erősítésében nagy szerepe van a tömegszervezetek pártvezetésének.”

Az üzemi pártszervezetek konkrétan vezessék a szakszervezeteket. Segítsék a szakszervezeteket, ahol még mindig formálisan kezelik a szocialista listát versenyt, ennek a súlyos hibának megszüntetésében. A pártszervezeteknek és a szakszervezeteknek tevékenykedő párttagoknak erélyesen harcolniuk kell a szocialista versenyekben egyes helyeken megmutatkozó bürokratikus módszerek ellen. Támogatniuk kell a szakszervezeti szerveket és aktivistákat, hogy állandóan erősítsék kapcsolataikat a tömeggel.

Szükséges a kongresszusi verseny színvonalának fenntartásához, sőt további növeléséhez az is, hogy a vállalatok vezetői gondoskodjanak a megfelelő anyagellátásról. Ebből a szempontból az új év első napjaiban bizonyos hibák tapasztalhatók több üzemben is.

Munkások, mérnökök, technikusok, tisztviselők! Előre, a kongresszusi verseny színvonalának fenntartásával, hogy újabb sikerekkel, újabb győzelmekkel köszöntsük második ötéves tervünk minden munkanapját!

A pártkongresszus mutatta uton

Tulajeljesítették az előirányzatot

A „December 30” textilgyár dolgozói az 1956-os év első tíz napjában eredményes munkát végeztek. A fonóda 102 százalékkal teljesítette tervét. A fonóúk közül kitűntek a „C” váltásban dolgozó Gang Katalin és Zaborovszki Mária 116, illetve 118 százalékos teljesítésükkel. A „B” váltásból Hegyes Erzsébet vezette új munkát. Legutóbb 22 százalékkal haladta tül előirányzatát.

A szövődében január első tíz napja szintén szép termelési eredményekkel ért véget. Az itt dolgozók 2,7 százalékkal termeltek többet az előirányzott mennyiségnél. Kühn Rozália 156 százalékot, Csiszka Erzsébet pedig 148 százalékot teljesített január 11-én.

Harikovszki Erzsébet januári átlagos teljesítménye eddig 160 százalékos, Kaiser Annáé pedig 162 százalékos. Szabó Anna ebben a hónapban átlagosan 80—82 százalékos tervteljesítést ért el.

A „December 30” gyár befejezte az ötéves 0,7 százalékkal teljesítette tül a tervet.

—O—

Uj válassztékok

Az ARTEX szabóipari termelőszövetkezet dolgozói fokozott lendülettel vettek részt a szocialista munkaversenyben, hogy a második ötéves tervnek első napjaiban még szebb termelési eredményeket érjenek el. Arra töreksenek, hogy még több készruhat és még jobb minőségű árut biztosítsanak városunk dolgozóinak számára ebben az évben.

1956-ban az ARTEX termelőszövetkezet több új model varrására tér át. Többek között női átmeneti kabátokat is fognak készíteni. Az új válassztékok előállításához idejében megkapták az anyagot és a szükséges segédanyagokat is.

Az 5-ös számú konfekció osztály dolgozó — a készüruk jó minőségével — ismét bebizonyították odaadásukat és szorgalmukat, felelősségérzetüket a munka iránt. Különösen Kiss Magdolna és Müller Hilda tűntek ki jöminőségű munkájukkal.

Kitüntetések a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségén

A Nagy Nemzetgyűlés Elnökségén kedden délelőn ünnepélyes külsőségek között kitüntettek 31 elvtársat a kihasználás és a fasiszta elnyomás elleni harcban kifejtett tevékenységükért, a munkaszervezetek nyújtott segítségükért.

Jelen volt dr. Petru Groza elvtárs, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének elnöke, A. Bunaciu, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének titkára és több más személyiség.

Mintán felolvasták a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének az érdemrendek és az emlékérmek adományozásáról szóló törvényerejű rendeletét, dr. Petru Groza elvtárs ányujtotta tulajdonosaiknak a kitüntetések, majd jókívánságait fejezte ki nekik.

A kitüntettek nevében Avram Caras Iosub és Stefan Petrache elvtársak mondtak köszönetet. (Agerpres.)

Az első újítások

A „G. Dimitrov” gyárban a második pártkongresszus köszöntésére szervezett újítóversenyben szép eredmények születtek. Az új esztendőben a gyár újító és észszerűsítő tövább küzdenek, hogy egyben sokkal gyorsabban szállítható egyik munkahelyről a másikba, vagy egyik műhelyből a másikba a megmunkálás alatt lévő ütköző-talpat. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy már az év első öt munkanapján négy újítási és észszerűsítő javaslat érkezett az újítóbizottsághoz.

Igen értékes például az az egyszerű, de ötleletes kisgépesítésre vonatkozó észszerűsítő javaslat, amely a forgószámla osztály dolgozó részéről hangzott el. A javaslat egy készülek megszerkesztésére vonatkozik, amelynek segítségével a jövőben gépi erővel — tehát a nehéz fizikai munka kiküszöbölésével — és egyben sokkal gyorsabban szállítható egyik munkahelyről a másikba, vagy egyik műhelyből a másikba a megmunkálás alatt lévő ütköző-talpat. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy már az év első öt munkanapján négy újítási és észszerűsítő javaslat érkezett az újítóbizottsághoz.

Igen értékes például az az egyszerű, de ötleletes kisgépesítésre vonatkozó észszerűsítő javaslat, amely a forgószámla osztály dolgozó részéről hangzott el. A javaslat egy készülek megszerkesztésére vonatkozik, amelynek segítségével a jövőben gépi erővel — tehát a nehéz fizikai munka kiküszöbölésével — és egyben sokkal gyorsabban szállítható egyik munkahelyről a másikba, vagy egyik műhelyből a másikba a megmunkálás alatt lévő ütköző-talpat. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy már az év első öt munkanapján négy újítási és észszerűsítő javaslat érkezett az újítóbizottsághoz.

Javítások - megtakarított anyagból

A napokban megtartott munkagyűlésen a CFR főműhely 1. számú mozdonyoszerelő osztályán feldolgozták az 1956-os tervelőirányzatokat. A gyűlésen számos dolgozó kötelezettséget vállalt. Pascu Ioan vállalta, hogy két mozdonymenedőcöt meg-

javít megtakarított anyagból. Telescu Vasile IMSZ brigádjának tarjál vállalták, hogy január 26-ig befejezik havi tervük és megjavítanak terven felül két mozdonyt. Hogy minél szebb eredményeket érhesse- nek el, már a hónap elejétől új munkaszerve-

Szép eredményeket értek el

Az „Autouniversal” termelőszövetkezet dolgozói rátertek a januári tervelőirányzat feldolgozására. A havi tervet felbontották üzemi részre és emberekre is. Már az első napokban kitűnt, hogy a

verseny mindinkább fokozódik, egyre többen kapcsolódnak be a versenybe. Január első hetében jó eredményt ért el Kelle János, aki az asztalos műhelyben dolgozik. Első heti normáját 50 százalékkal haladta tül. A lakatos

műhelyekben szép sikereket értek el Schwartz J., valamint Schwartz Ferenc brigádjai. A termelőszövetkezet dolgozói arra töreksenek, hogy ezévi teljesítményeikkel még nagyobb jó eredményeket is tulszárnyalják.

Hazánk minden tájáról

RESICAI ONTOK ELŐS IDEI SIREREI

Az ujesztendő első munkanapján a resicai magaskohónál és az acélműveken töretlen lendülettel folytatódtó a munka. Hajnali 4 órakor Bănică Cristache kohászmeister megadta a jelt a csapolásra. Büszke volt a csoport minden tagja, mert már az újév első csapolásakor 10 tonnával túlhaladták az előirányzatot. Néhány órával később Sîrbu Ioan csoportja csapolott; ők is több tonna öntöttvasat adtak terven felül népgazdaságunknak.

★

ROVIDESEN MEGKEZDI MOKÓDESET A BORZESTI HOEROMU

A borzesti hőerőműközpontban a múlt év utolsó napjaiban elkészültek az első kazán és turbogenerátor beszerelésével. A szerelőmunkások több napon át kipróbálták a kazánt és gőzt vezettek a csövekbe. A próbák során örömmel állapították meg, hogy a kazán nyomása az előirányzatnak megfelelően emelkedett s hogy a vezetékek beszerelését kifogástalanul végezték el. Ezzel egy időben megkezdődött a turbogenerátorok kipróbálása. A borzesti hőerőműközpont tehát rövidesen megkezd az ipari gőz és a villamosenergia termelését.

★

ELŐZEMHEZ MÛLTOAN

A tordai Electrokerámiai gyár munkásai, mérnökei, technikusai és tisztviselői országos élizum dolgozóhoz méltóan kezdik meg az új tervév feladatainak teljesítését. A gyár valamennyi munkása azon iparkodik, hogy az első napok teljesítmése normáját. A préselő osztályon Căgényi Ibolya 800 darab alkatrész helyett 2600-at préselt. Versenytársai, Naiba Mária a tervében szereplő 3800 darab több, mint kétszeresét készítette. A konfekció részleg munkaközösségének eredménye is dicsőretre méltó. Rusu Pop Eudochia a páros versenyben 200 százalékkal haladta tül napi normáját. Erőtelkes munkateljesítményükért elismerést érdemelnek a kemencénél dolgozó Stitean Ioan, Stancu Ioan és Popă Vasile. A tordai Electrokerámia üzem dolgozói, akik az első ötéves tervből rájuk háruló feladataikat az országban első között teljesítették, vállalták, hogy az ötéves terv teljesítésében is élen fognak haladni.

★

UJ CUKORGYAR EPUL CRAIOVA KÖZELÉBEN

Craiovától néhány kilométernyire megkezdtek egy nagy cukorgyár építését. Az építő- és szerelőmunkások ünnepélyesen megfogadták, hogy őszig a gyár egyes részlegei megkezdhetik a termelést.

★

UJITO MOZGALOM NAGYVÁRAD-TARTOMANYBAN

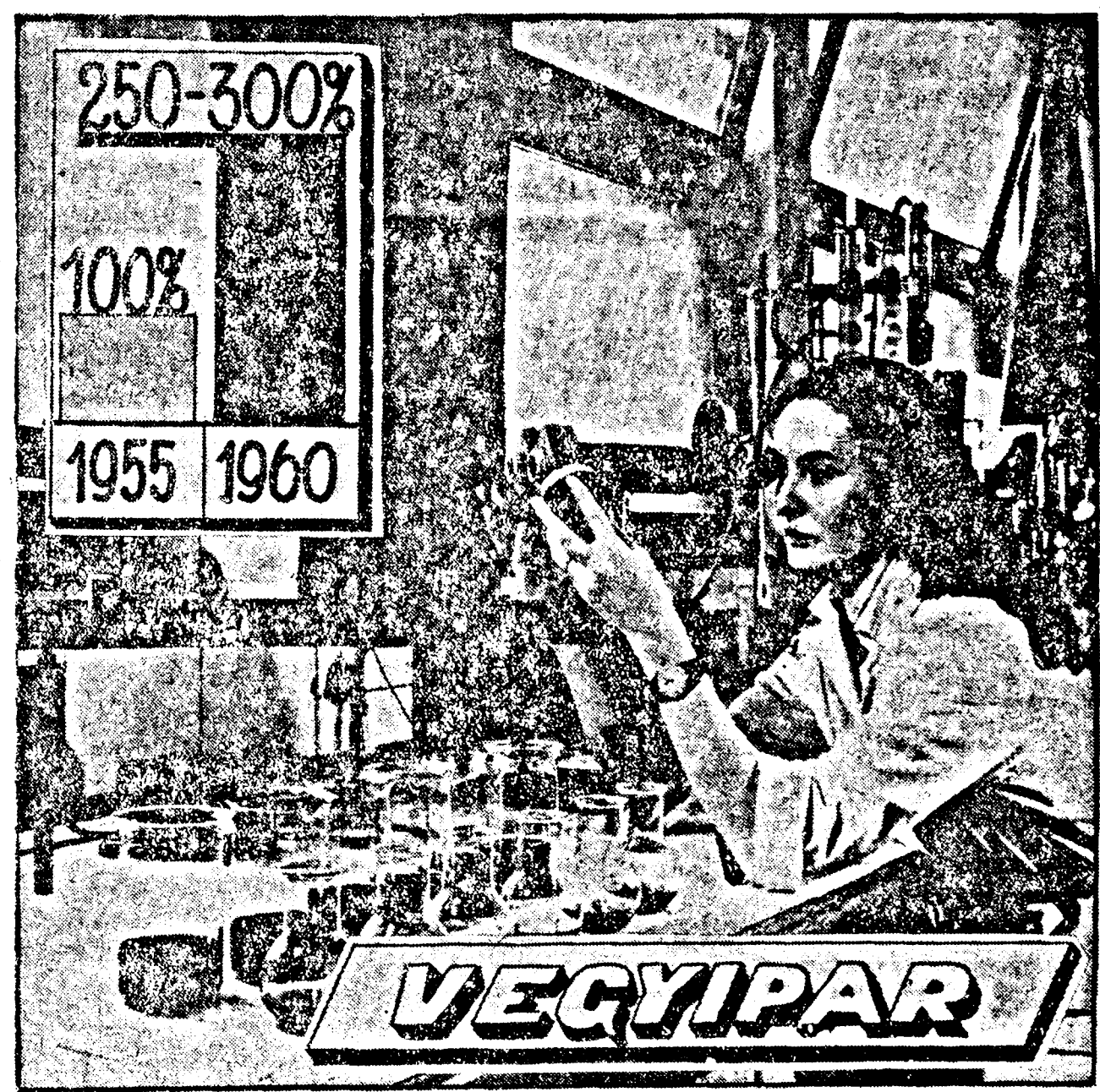
A nagyváradi tartományi erdőkerelő vállalat műszaki vezetősége és újítóbizottsága elhatározta, hogy széleskörű intézkedésekkel biztosítja az újítómozgalom továbbfejlesztését. A versenypontozási rendszer kidolgozásában a műszaki vezetőség és az újítóbizottság az a célkitűzés vezérelte, hogy ösztönözze az újítók találékonyságát, leleményességét, az újítások gyors elintézését és az újításokkal kapcsolatos nyilvánartás pontos vezetését.

Román geográfus küldöttség utazott Indiába

Az algarhi Muslin egyetem meghívására nemrég egy román geográfusokból álló küldöttség utazott Indiába, hogy részt vegyen az ottani nemzetközi geográfiai értekezleten.

A küldöttséget Constantin Herbst, a Geográfiai Kutatóintézet igazgatója vezeli.

A román geográfus küldöttség két referátumot terjeszt elő az értekezleten: az egyiket „A geográfáról és rasszizmusról”, a másikat pedig „A geográfia szerepe a nemzeti ujjáépítésben” — címmel. (Agerpres.)

A Román Munkáspárt II. kongresszusának irányelvei a népgazdaság fejlesztésének 1956—1960. évi második ötéves tervére vonatkozólag a vegyipar fejlesztésével kapcsolatban meghatározza: „A vegyipar ösztértermelésének az 1956—1960. időszakban 2,5—3-szorosára kell növekednie.”

Jól működő házikönyvtár

A 10-es számú házikönyvtár a gáji Gradinarilor-utcában működik. Nau Maria, a könyvtár felelőse lelkiismeretesen végzi munkáját, népszerűsíti a könyveket és így érthető, hogy sok olvasó keresi fel a gáji házikönyvtárat. Nemrég megkérdeztük 30 olvasó kölcsönzött könyveket, ma azonban már 85. A könyvtár látogatottságát az is elősegítette, hogy a kötelek száma 100-ról 287-re emelkedett. Az olvasók többsége a fiatalok közül kerül ki, akik szorgalmasan tanulmányozzák a román, magyar, szerb és német nyelvű könyveket. Főleg a politikai és szakmai kérdésekkel foglalkozó műveket keresik.

Nau Maria, a könyvtár önkéntes vezetője sokoldalú népszerűsítő munkát végez. Nem várja, hogy mindenki a könyvtárban keresse fel, hanem lehetővé teszi az olvasást azok számára is, akiket elfoglaltságuk távolít a könyvtárról. Így például Gyenge Annát, aki a kenyérszítást központban dolgozik és Sebestyén András, a béripari szövetkezet dolgozója munkahelyén keresi fel és elviszi számára az őhajtott könyveket.

A 10-es számú házikönyvtár legszorgalmasabb olvasói között meg kell említenünk Vig Veronikát, aki eddig 40 kötetet tanulmányozott át. Lendegy József és Bruttó Anna tanulót, aki 47, illetve 34 könyvet olvasott eddig. Azonban mezőgazdasági mérnök szeretne lenni és szorgalmasan tanulmányozza az érdeklődési körének megfelelő műveket. Eddig 31 könyvet olvasott. Gyakran kölcsönöznek könyveket még Arcan Dorel, Redis Aurelia, Capraian Viorica és mások.

Hotaran Tiberiu,
levelező

—O—

A művelődés szolgálatában

Az elmúlt év folyamán közel 400 kötetet gyűjtöttek a cukorgyári könyvtára. Az üzemi könyvtár külön román, orosz és magyar nyelvű ideológiát, irodalmat, technikát és gyermekkönyvtárral áll. A napokban a könyvtárhelyiségre bevezették a központi fűtést és így kellemes hőmérsékletű terem várja a nagyszámú olvasóközönséget.

A technikai könyvtár eddigi szakfolyóiratain kívül az idén újabb hét szovjet, belöldi és külföldi folyóiratot rendelt a gyár vezetősége.

A cukorgyári könyvtár nagyban hozzájárul a dolgozók mindenképp növekvő kulturális igényeinek kielégítéséhez és szakmai színvonaluk emeléséhez.

Mozart-est a fővárosban

Bukarestben, az Újságírók Háza-ban az elmúlt napokban Mozart-est rendeztek a nagy német zeneszerző születésének 200. évfordulójának alkalmából. Radu Ghelciu tartott előadást Mozart életéről és műveiről. Mircea Buciu, az RNK érdemes művésze, Octav Enigurescu, Arax Savagian, Judith Lazarovici és Alexandru Nicolae fuvolaművészek dalokat, áriákat, kettősöket és zenedarabokat adtak elő a halhatatlan zeneszerző műveiből. A sponzoraként Alexandru Rosianu professzor látta el. Ezenkívül magnofon szalagot lejtőztak egyes részleteket Mozart szimfonikus műveiből.

Ötven évvel ezelőtt, 1906. január 13-án, az 47 éves korában elhunyt Alexandru Sztepanovics Popov, a nagy orosz feltaláló, „a rádió atyja”.

A távoli Unal-vidék kis városkájában, Turinaki-Rudinban született 1859. március 16-án, ahol apja pap volt. Az ifjú Popov későbbi fejlődésére nagy hatással voltak a szülővárosa szomszédságában lévő bányák. Az itt látott technikai berendezések felkeltették érdeklődését és ezek mintájára különböző elmes szerkezeteket készített. A technika iránti vonzalom a fiatal Popovban egyre fokozódott és arra késztette, hogy minden igényeivel minél több matematikát és fizikát ismerje meg.

Szülei papnak szánták, de ez nem elégítette ki tudásomját. Ezért a teológiai szeminárium elvégzése után 1877-ben beiratkozott a pétervári egyetem fizikai karára, melynek egyik legkiválóbb hallgatója lett, súlyos anyagi gondjai ellenére, melyekkel diákként alig tudott küzdeni.

A pétervári egyetem fizika katedráján abban az időben két kiváló, haladószintű fiatal professzor: I. I. Borgman és O. D. Chvolson vezette. Mindketten lelkes hívei voltak az elektromágnesség új, kísérletileg meg nem igazolt elméletének. Ez az elmélet két zseniális angol tudós, Michael Faraday és James C. Maxwell munkásságának eredménye. Faraday — „az elektromágnesség atyja” — felfedezte az elektromágnesság további fejlődésének alapját képező elektromágnességet indukáló jelenségét. (Mágneses térben mozgatott zárt vezetőben áram keletkezik — indukálódik). 1838-ban megfogalmazta azt a felfedezést, hogy az elektromos hatás hullámszerűen terjed és ezért lehetséges az elektromágnesség tova-terjedése vezeték nélkül is. Ennek a merőben új, forradalmi gondolatnak adta meg szigorú matematikai bizonyítását egy negyedszázaddal később Maxwell, arra a végkövetkeztetésre

Aradrajon tanügyi kádereinek értekezlete

A napokban ért véget Aradrajon tanügyi kádereinek kétnapos értekezlete. Az értekezlet főcélja az iskolai fegyelem megújítása terén elért eredmények megvitatása, az egyes helyeken tapasztalt hibák feltárása és e hibák felszámolásához szükséges intézkedések megállapítása volt.

Rusu Nicolae elvtárs, Aradrajon tanügyi osztályának vezetője megnyitotta beszámolójában a tanügyi fegyelmek megvitatásában elért eredményekről és a felmerült hibákról beszélt. Rámutatott arra, hogy a tanulók fegyelmének megszilárdítása, valamint a tanügyi káderek iskolán belüli és iskolán kívüli példamutató munkafegyelmére, az ifjúság kommunista szellemben való nevelésének alapvető követelménye.

Hangsúlyozta, hogy a fegyelem megszilárdítása szempontjából igen fontos az iskola és a szülői közötti kapcsolat, ami nagymértékben hozzájárul a kommunista erkölcs kialakításához. E tekintetben jó eredményeket értek el a kúrtosi, német-szentpéteri, tornyai, stb. iskolák tanítói. Voltak azonban olyan iskolák is, melyekben a fegyelem nem volt kielégítő, mint például a kisiratosi és a kúrtosi 2-es számú iskolában. Ezekben és más iskolákban is a tanulók fegyelmével szemben nagyban hozzájárult egyes tanítók pontatlansága és helytelen tanítási módszere.

Ott, ahol a tanárok és tanítók módszertanilag jól felépített órát tartottak, a fegyelem is nagymértékben megszilárdult. Így például Bendescu Elena (pécskai tanya), Burticaru Alexandru (Világos), Moldovan Ioan és Minichhofer Karola (Zimandujalu), Bacea Ioan (Pankola), Stoian Constantin (Vinga), Novac Lelija (Kürtös), Szeifert Rozália és még sokan mások, jó módszerekkel, az elmélet és a gyakorlat szoros összekapcsolásával jó eredményeket értek el mind a tanügyi színvonal emelésében, mind a fegyelem megújításában. Egyes tanítók azonban nem fordítottak elég gondot arra, hogy minőségileg megfelelő órát tartsanak. Ezek közé sorolhatók például Breia Valeria (Vinga), Bute Gabriella (Magyarpécska), Bence Irén (Kisiratos) és mások.

Az osztályfőnöki munka a legtöbb iskolában kielégítő volt. Ezen a téren Kúrtos, Pécska, Nagylak, Galsa, Mondorlak, Tornai, Fakert tünnek ki. Az osztályfőnöki munkával ellentétben, a legtöbb iskolában nem volt kielégítő a pionírmunka. Az igazgatóknak, az osztályfőnököknek és a pioníroknak sokkal több gondot kell fordítani a pionírok kommunista nevelésére.

Rusu elvtárs végeztél rámutatott arra, hogy a második öt éves tervnek a kezdetén minden tanárnak és tanítónak fokozott erőfeszítéssel kell küzdenie a reáhruló kötelezettségek teljesítéséért.

A hozzászólók rámutattak azokra a módszerekre, melyekkel jó fegyelmet értek el és ugyanakkor felhívták a figyelmet a még fennálló hibákra.

Oláh elvtárs, szemleki igazgató például megemlítette, hogy egyes szülők rossz példát mutatnak gyermekeiknek és ez káros hatással van a fegyelmre. Codila elvtárs Szentlányról a fegyelem megszilárdításának különböző módszereiről beszélt. Burticaru Alexandru (Világos) a tanár egyéni példamutatásának fontosságáról beszélt, Gligor elvtárs panaszokat foglalt fel az osztályfőnökök által elért eredményekről számolt be. Toma elvtárs, kúrtosi igazgató részletesen ismertette azokat az eredményeket, melyeket a szülői bizottság segítségével ért el.

A második napon tantárgyanként vitatták meg a tankönyveket, valamint a harmadik és negyedik negyedévi tananyag-beosztást.

A záróülésen Berger elvtárs, a tartományi tanügyi osztály részéről a betűvel tanfolyamok és a beiskolázás fontosságáról szöve, példaként állította mindenki elé Bendescu Maria tanítónő önzetlenségét, odaadó munkáját. Alexandru elvtárs, a pártbizottság küldötte egyes tanítók helytelen magatartására hívta fel a figyelmet.

A felszólalások után Rusu elvtárs összefoglalta a tanügyi értekezlet munkálatainak eredményeit és határozati javaslatot terjesztett elő a munka megújítása érdekében, melyet a tanítók egyhangúlag elfogadtak. A határozat többek között előírja a betűvel tanfolyamok és a beiskolázás kérdéseivel való foglalkozást, az iskola, a néptanítás, a pártszervezetek és tömegszervezetek közötti kapcsolat megszilárdítását, a tanítás minőségének megújítását, az osztályfőnöki munka kiszélesítését, a tanítók iskolán kívüli munkájának megújítását, a szülői bizottságok szorosabbá tételét, a tanulók kommunista szellemében való nevelésének előmozdítását és sok más olyan kérdést, amely a munka megújítását célozza.

Az értekezlet utolsó elvtárs, Aradrajon néptanácsának elnöke zárta be. Rámutatott arra, hogy az értekezlet nagymértékben hozzájárult a tanítók munkájának megújításához és kifejezte szilárd meggyőződését, hogy ezután minden tanár és tanító sokkal cselekvőbbben vesz részt azoknak a feladatoknak teljesítésében, amelyek a szocializmus építésének jelenlegi szakaszában előttük állnak.

Az értekezlet elérté célját: tapasztalatait jelentett számunkra. Megismertük a legjobb módszereket, az egyes iskolák eredményeit és ugyanakkor felszínre kerültek azok a hibák, melyeket gyökeresen ki kell irtanunk további tevékenységünkkel. Új tapasztalatokkal gazdagodva, azonnal a szilárd elhatározással térünk haza munkahelyünkre, hogy még nagyobb igyekezettel vegyünk részt országunk többi dolgozóival együtt a második öt éves terv teljesítéséért folyó harcban.

Gagygy György,
a zimandujalu iskola igazgatója

Mit olvassunk

Vasile Alecsandri: A tél

E kis könyv a magyar olvasók körében is igen jól ismert. V. Alecsandri román klasszikus 4 versét tartalmazza.

A költő verstárgya a tél, annak csodálatos természeti szépségét énekli meg lírai hangon.

Különös elismerés illeti a vers magyar tolmácsolóját, Szemlér Ferencet, aki elsőrendű fordításban, művészi adja vissza V. Alecsandri súlyos és mégis szárnyaló sorait.

Tamás Mária: Csibe Kati

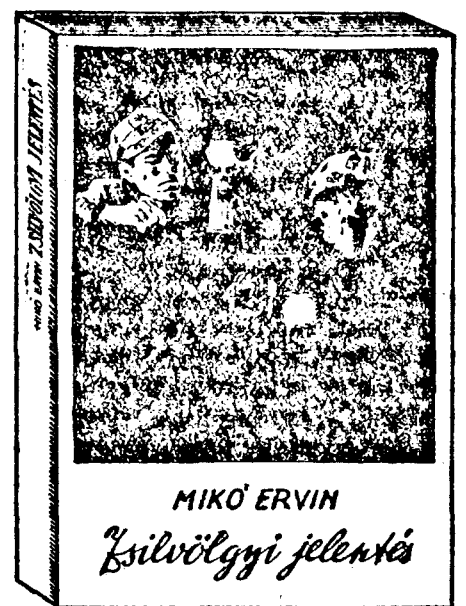
(Verses mese)

A vers a legkisebb korosztálynak szól, szerzője érdekesen szőtt mesét közölve hangon adja elő.

Csibe Kati, a mese főhőse az olvasó megszereti, szívszorogva kíséri a csodamagot kereső kalandos utján. Sikereiben vele örül, nehézségeiben vele küzd, harcol. S Kati megpróbáltatásokkal teli kalandja pedig okulásul szolgál arra, hogy a csodamag titka nem egyéb, mint az ember kitartó munkáerejénye.

A vers művészi kivitelezése a fiatal költőnő tehetségéről tanusodik, akinek műve azt bizonyítja, hogy a kisiskolák is csak művészi igényekkel teljes alkotást adhatnak.

A könyv illusztrációja, színezése teljesen összhangban van a könyv tartalmával, vele együtt szolgálja a gyermek értelmi és művészi nevelését.

MIKÓ ERVIN
Zsivölgyi jelentés

—O—

„Kisütött a nap Románia felett”

Szovjet szerző könyve országunkról

A Szovjetunióban az utóbbi időben több könyv jelent meg Romániáról és több román író művét adták ki orosz fordításban.

A Szesztak „Kisütött a nap Románia felett” címmel írt könyvet országunkról (Delthig kiadványát 1953, 192 oldal). A szerző, aki hosszabb utazást tett hazánkban, könyvében leírja, hogyan változott meg az ország arculata. A szerző részletesen ír a bukaresti utcákról, a ploești kőolajmunkásokról, a Kárpátokban élő faipari munkásokról, az ország első kollektivistáiról, a dunai hajósokról.

Testnevelés és sport

Új sportlétesítmény épül Aradon

Az aradi Voința sportközség az éleliskörü támogatásban részesül azokat a sportágakat, amelyekben szakosztályai rendelkezik. A labdarúgó szakosztályon kívül asztali tenisz, sakki, telke, kerékpáros, torna, evezős, atlétikai és ökölvívó szakosztályokban többszáz szövetkezeti dolgozó tevékenykedik.

A Voința nem rendelkezik sportlétesítményekkel és ezért a sportközség vezetősége elhatározta, hogy a drága pénzben bérlet pályák, termek helyett saját sportbázist épít, ahol a sportközség tagjai kedvező sportágaknak hódolhatnak.

A tervet még az elmúlt évben kidolgozták és a Termelő Szövetkezetek Központi Szövetsége a legmesszebbmenően támogatta a Voința sportközség vezetőségének elgondolását. Az építési tervet, a költségvetést jóváhagyták és február végén, március elején már meg is kez-

dik a Voința új sportlétesítményének építkezési munkálatait.

A jelenlegi Nyári Színházzal szemben, a Maros folyó balpartján, 280x80 méteres területen kétemeletes épület emelnek, amelynek földszintjén részben helyezik el az evezős-hangart. Ugyanígy lesznek az öltözők, mosdóhelyiségek, fürdők is. Az első emeleten a sakkozók és az asztali teniszek találhatnak otthonra s ugyanitt lesz a nagybefogadóképességű gyűlésterem. A második emeleten helyezik el a sportközség irodáját, valamint itt lesz a 80 személyes sportezelőda, ahol a más városokból érkező sportolók tudják majd elszállásolni.

Az épület mellett 2 röplabda, 2 kézilabda és 2 tenispálya készül, valamint az „MVK” próbák lefolytatására akadályfutó pálya.

A Voința sportbázisa hozzájárul majd ahhoz, hogy a szövetkezeti sportolók még szebb eredményeket érjessenek el a testedzők terén

Rádióműsor

Péntek, január 13.

BUKAREST I. 8: Központi sajtószemle. 8.10: Kreiser: Hegedű-művek. 9: Hangverseny szovjet szerzők műveiből. 9.30: „Barátunk, a könyv”. 10: Könyvzene. 10.30: Kamarazene. 11: Irodalmi zenés műsor. 12.15: Dalok. 12.35: Orosz népi melódiák. 12.55: Hírek. 13.22: Szimfonikus zenekar. 14.15: Dalok. 14.45: Hegedűhangverseny. 15: Esztrád-hangverseny. 15.30: Hírek. 15.35: Hangverseny. 16.15: „Ismerjük meg hazánkat”. 16.45: Indulók. 17.25: Könyvzene. 17.30: Hírek. 18: „900 millió”. 18.30: Könyvzene. 18.55: Hírek. 19: Kívánság-hangverseny. 19.30: Hírek. 20.15: Rádiószínház. 22.39: Táncczene. 23: Hírek. 23.15: Ejj hangverseny.

BUKAREST II. 13.05: A szovjet rádió énekegyüttesének műsora. 13.30: Hangverseny. 14: Politikai jegyzetek. 14.20: Könyvzene. 14.30: „Miroi ir a Scinteia”. 14.40: Szimfonikus keringők. 15: Hírek. 15.05: Kívánság-hangverseny. 15.30: Könyvzene. 16: Hírek. 16.15: Lakodalmi dalok és román népi táncok. 16.45: Előadás. 17.30: Iszt. tartományi kultúrszínház műsora. 18.40: Régi román népi melódiák. 19: Falvak ujsága. 19.30: Verdi: hangverseny. 21.15: A szovjet rádió adásának közvetítése. 21.55: Tánccok. 22: Hírek, sport hírek. 22.25: Lírikus dalok. 22.50: Román népi melódiák. 23.10: Szimfonikus hangverseny.

BUDAPEST (KÖSSUTH). 5.30: Zenés műsor. 6.30: Az orvos beszél. 9.10: Magyar népi muzsika. 10: Egy kis nép nagy dalnokai. 10.10: Opera részletek. 11: Hírek. 11.10: Övödások műsora. 11.40: Szentlőrinczy Marianne hegedű. 12.10: Glazunov: Hangversenykerítő. 12.10: Lányok, asszonyok... 12.25: Könyvzene. 13: Hírek. 13.10: Népi zenekarok műsorából. 14: Falurádió. 14.15: Táncczene. 15.15: Uttörő híradó. 15.35: Részletek „Az Ifjú Gárda” című operából. 16: Hírek. 16.30: Szórakoztató zene. 17: Ifjúsági rádiójáték. 17.40: Csapó Károly magyar népdalokat énekel. 18: Hírek. 18.10: Jó munkáért — szép muzsikát! 19: Róport a szegedi gyermekklinikáról. 19.15: Dalok Iszakovszkij verseire. 19.25: Bartók zongoraműveiből. 19.55: Kommentár. 20.10: Albán zenei hét. 20.40: Táncczene. 20.54: Jódészakát, gyerekek! 21: Esti híradó. 21.20: Operett részletek. 22: Sporthíradó. 22.20: Bura Pál és zenekara játszik. 23: Hírek. 23.15: Tíz perc külpolitikát. 23.25: Nagy szimfóniák. 0.30: Színházi levelek. 1: Hírek.

BUDAPEST (PETŐFI). 15: Szimfonikus hangverseny. 16: Az opera mindenkié. 17: Országzsongó — meggyeszte. 17.10: Albán zenei hét. 18: Szólóművek. 18.30: Az épülő kommunizmus nagy országában. 19: Klasszikus operettek. 19.50: Körúthangverseny. 20.25: Hátszálkáló halálainknak. 20.40: Hétemföldes léptekkel... 21: Szórakoztató muzsika. 21.40: Vidám zenés műsor. 22.30: Az elbeszélés mesterei. 23: Táncczene.

—O—

Közlemények

Az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara szombaton, január 14-én tartja a kulturális szimfonikus hangversenyt. Műsora: Miroea Chiriac: I. rapszódia (Aradon először), Mozart: A-dúr hangverseny hegedűre és zenekarra. Brahms: IV. é-moll szimfonia. Vezényel: Boboc Nicolae. Hegedűsözölő játsszik: Stelian Gheorghiu, a Román Népköztársaság érdemes művésze.

Pénteken, január 13-án délután 5 órakor oktatóhangverseny az iskolások számára.

★

A francia grafikai kiállítás, valamint a tartományi múzeum történelmi és művészeti osztályai, megtekinthetők a Kulturpalotában vasárnap, kedden és pénteken 10-13 és 16-19 óra között.

—O—

TÖRTÉNELEM

Pénteken, január 13-án változó felhőzetű állapottal enyhébb idő várható, esetleg kisebb eső lehetséges. A hőmérséklet alig változik, napközben plusz 4 plusz 8 fok között, éjszaka 0 minusz 2 fok között lesz. Mérsékelt szél, a vijakokban köd. A következő 2 napon változó felhőzetű idő várható, csökken. Eső, havasodó lehetséges.

Szabó Mária

A. Sz. Popov, a rádió feltalálója

jutva, hogy a fény sem más, mint elektromágneses rezgés.

Az elektromágneses hullámok léte- nek elméleti bizonyítása után szükség volt ezek gyakorlati kimutatására is. Ez a gyakorlati igazolás Heinrich Hertz, nagy német fizikus érdeme, aki 1889-ben elektromágneses hullámokat állított elő, nem izzó test által kibocsátott fény alakjában, hanem azáltal, hogy az elektromos áram energiáját átalakította az elektromágneses hullámok energiájává. Ebből a célból Hertz elektromos rezgéseket kellett két, egymás végében elhelyezett fémrúdban. Ezzel az úgynevezett oszcillátorral sikerült Hertznek elektromágneses hullámokat előállítania, melyek a fényhullámokhoz hasonló alapvető tulajdonságokkal rendelkeznek.

Popov diákként megelőzte Hertz klasszikus kísérleteit és így csak az elektromágneses hullámok elméletével ismerkedhetett meg. De ez is elég volt ahhoz, hogy a kiváló tehetségű fiatalember érdeklődése végleg a fizika és a technika kialakulójában lévő ága, az elektrotechnika felé forduljon. Kiváló gyakorlati érzéke már abban az időben megnyilvánult, részt vett Pétervár villanyvilágításának megteremtésében.

Egy évvel egyetemi tanulmányai befejezése után, 1883-ban köztötte első dolgozatát, az áramfejlesztő hatását. Miután visszautasította, hogy az egyetemen maradjon és tanári hivatásra készüljön elő, 1883-ban a kromstadti tengerészeti akadémián elfoglalta a laboratóriumvezetői és felelős matematika tanári állást. Ez a környezeti döntő befolyással bírt Popov további fejlődésére. Az akadémián egészséges, tudományos légkör uralkodott, amely kedvezett Popov munkásságának, az iskolát pedig ellátták a legkorszerűbb felszerelésekkel és gazdag könyvtárral. Emel-

lett nagyjelentőségű volt az a tény is, hogy a tengerészeti érettség megszerzése után olyan távközlési eljárásra, amely nincs a vezetékek mozgás-bé- nitő rendszerére utalva.

Hertz híres kísérletének eredményeiről értesülve, Popov — aki akkor már elismert szaktekintély és az elektrotechnika tanára volt a hadtengerészeti akadémián — azonnal felismerte egy új távközlési eljárás gyakorlati jelentőségét és hozzáfogott a drótnélküli táv-összeköttetés kidolgozásához. Ugyanebben az időben Crookes és Lodge angol fizikusok foglalkoztak ezzel a kérdéssel, de nem tudtak gyakorlati jelentőségű eredményre jutni. Lodge kísérleteiben felhasználta Branly francia tudós úgynevezett kohérent, mely a fém-rezszelék azon tulajdonságán alapszik, hogy elektromos rezgések hatására összelapadnak — „kohérensnek” lesznek — és ezáltal jó vezetővé válnak. A kohérens az elektromágneses hullámok kimutatására szolgált.

Popov zseniális módon használta fel és fejlesztette tovább az addig elért eredményeket és ötlet megvalósított munkája után 1895 május 7-én bemutatva az orosz fizika-kémiai társaság pétervári szakszövetségének ülésén az általa szerkesztett, szerényen „viharjelző”-nek nevezett készüléket, a rádió őst, mellyel képes volt a légköri elektromosság által keltett elektromos zavarokat kimutatni. A készülék részei többé-kevésbé megtalálhatók egy mai rádióban is. Az elektromágneses hullámok felfogására szolgáló antennát összekötötték egy kohérennel, mely az elektromágneses hullámok hatására jó vezetővé vált és ezáltal zárta az áram felerősítésére szolgáló elektromos szaggatószerkezet (relé) áramkörét. Ez a felerősített áram működésbe hozott egy Morse-készüléket, mely mozgószalagjára feljegyezte a légköri elektromosság

hatását jelző vonalak. A relé árama egy villamos csengőt is megszólaltatott, ez egyrészt hang formájában is kimutatta a légköri elektromosságot, másrészt pedig minden jelzés után megrázta a kohérent és ezáltal újra működőképessé tette.

A munkatársával, P. N. Ribkinnel együtt létesített készülék 30 kilométer távolságból is képes volt légköri villamos kisülések jelzésére.

A következő lépés egy leadó készülék megépítése volt, ami egy évvel később meg is valósult. 1896 március 12-én Popov bemutatta a leadó- és felvételkészülékének működését. Különálló, egymástól 60 méter távolságra lévő épületekben helyezték el a lényegében egy függőleges antennához kapcsolt rezgékészletről álló leadót és a főtáplálékra zárt nyitófűtött felvétel készületet. A Morse-készülék szalagjáról az ülésen elnöklő Petruszki professzor megindult olvasva fel az első, rádió útján továbbított szavakat: Heinrich Hertz.

A következő években sikerült hajókkal is felvenni rádióösszeköttetést. Különösen nagy sikert jelentett a legközelebbi táviróállomástól 44 kilométer távolságra zátonyrafutott „Apaxin tengernagy” cirkálóval létesített drótnélküli összeköttetés.

Popov kiváló munkássága sok elismerésben részesült: több hazai és külföldi nagydíjat kapott, számos tudományos intézmény választotta tagjái sorába, tanára, majd igazgatója lett a pétervári elektrotechnikai intézetnek.

De a sok elismerés mellett súlyos csalódásban és méltánytalanságban is volt része a kiváló tudosnak. Felfedezésének híre gyors ütemben terjedt el egész Európában és a cári kormány korlátoztatagú bürokráciái nem voltak képesek kihasználni a nagyszerű találmányból adódó előnyöket, sőt még csak Popov e téren

fennálló kétségtelen prioritásának elismeréséről sem tudtak gondoskodni.

Igy történetileg, hogy több, mint egy évvel Popov híres kísérlete után (1896 június 2-án) Guglielmo Marconi, fiatal, gazdag olasz fizikus szabadalmaztatta rádiókészülékét, mely lényegében egyezett a Popov által egy évvel előbb bemutatottal, amelyet az ilyen kérdésekben járlatlan feltaláló elmulasztott szabadalmaztatni.

A kitűnő üzletember Marconi jelentős pénzforgatásokkal és befolyással rendelkezett és ezek felhasználásával rádió-társaságot alapított rádiókészülékek gyártására. A készülékek Európába hamar elterjedtek és a Marconi név mindenholon kiskorlatlotta Popov nevét.

A való tényállás kivizsgálására az orosz fizika-kémiai társaság 1938-ban különbizottságot alakított Popov volt tanárának, O. D. Chvolsonnak elnökletével s ez a bizottság az összes orosz és külföldi bizonyítékok alapján kétségtelenül megállapította, hogy „N. Sz. Popovot kell tekinteni az elektromágneses hullámok alapuló drótnélküli táviró feltalálójának”.

De Popov számára mindez már későn jött: a zseniális feltaláló 1906. január 13-án örökre lehunyta szemét. Korai halálához nagymértékben járult hozzá a méltatlan mellőzés le- sújtó érzése.

Mint annyi más nagy tudós és feltaláló, szerényen, csendesen élt, nem tudott és nem akart kérkedni. Ezért az élelmesebbek saját hasznukra felhasználhatatlan munkájának gyümölcsét. Ez ideig-óráig sikerült, de az igazság végülis napfényre jutott és Alexandr Sztepanovics Popov, a nagy orosz feltaláló elfoglalta az őt megillető helyet az emberiség nagyjainak sorában. Halálának ötvenedik évfordulóján az egész művelt világ tisztelttel és elismeréssel adózott emlékének.

Pártélet

A kongresszus dokumentumainak ismertetése a munka megjavítását eredményezte

— Arra törekünk, — mondotta Bulboacă Conrad elvtárs, a „Fierarul”-gyár pártalapszervezetének titkára — hogy üzemünk összes dolgozóit megismerjük a II. pártkongresszus dokumentumait és világosabban lássák maguk előtt a feladatokat.

A lények azt igazolják, hogy a „Fierarul”-gyár alapszervezete felismerte a kongresszusi dokumentumok ismertetésének fontosságát. A pártalapszervezet büroja — az üzem, bizottságai karöltve — már a kongresszus időtartama alatt hozzájárult a Központi Vezetőség tevékenységéről szóló jelentés feldolgozásához. Az üzemben 12 csoportot szerveztünk és a gyűlésekre az összes dolgozókat mozgósítottuk. Ezekben a csoportgyűléseken szakaszokként ismertették a Központi Vezetőség jelentését.

Az alapszervezet büroja a legjobban felkészült párttagokat és tagjelölteket választotta ki a jelentés ismertetésére. Gondosan előkészítették és felhívták figyelmüket arra, hogy „A népgazdaság fejlesztése a második öt éves terv időszakában” — című fejezetnél mutassanak rá a második öt éves terv során a gyár dolgozóira háruló feladatokra.

Ezekben a csoportgyűléseken a büro tagjai is résztvettek és segítettek a jelentést ismertető párttagokat és tagjelölteket. A párttagok és tagjelöltek ebben az időszakra lelkes munkát végeztek a kongresszusi dokumentumok ismertetése terén. Popa Alexandru és Muresan Cornel elvtársak a jelentés feldolgozása alkalmával élénk vitára ösztönöztek a dolgozókat. A csoportokban így értékes javaslatok, kezdeményezések és a fogvatartások felszámolását célzó bírálatok hangzottak el.

Bergesz József elvtárs, az alapszervezet bürojának tagja, a butor-asz osztályon ismertette a Központi Vezetőség jelentését. Az egybegyűlt dolgozók nagy lelkesedéssel terjesztették elő a nyersanyagszállít-

tás megjavítását illetően. A felszólalók közül többen feltárták a termelés zökkenésmentes menetét gátló hibákat is. Részletesen megvitaták a jelentésnek azt a részét, amely a munkafegyelem megerősítése szükségesével foglalkozik. „A köztársasági alárendeltségű iparban a munkaidő-vesztések csupán 1954-ben csaknem 9.000.000 ember/napra emelkedtek, ebből 5,7 millió az igazolatlan hiányzásokból, 2,3 millió pedig a vállalat-vezetőségek által engedélyezett hiányzásokból ered” — mondotta Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs. Az egybegyűlték élesen bírálták azokat, akik gyakran igazolatlanul hiányoznak. Hangsúlyozták: az igazolatlan hiányzások következtében előfordult, hogy a gyár nem teljesítette napi tervét. Eltiltették a munkafegyelem megerősítőit és többen kötelezettségvállalást tettek, hogy fokozott mértékben harcolnak a munkafegyelem megszüntetéséért, az igazolatlan hiányzások megszüntetéséért.

A Központi Vezetőség jelentésének feldolgozását követően Manea Ludovic elvtárs, az alapszervezet büro tagja kiképezte az agitátorokat, hogy embertől-emberig menő felvilágosító munkával tovább népszerűsítsék a II. pártkongresszus dokumentumait és különösképpen a második öt éves terv távlatának feltárásával mozgósítsák fokozott munkára a dolgozókat.

Az agitátorok, mint például Pelz Julianna, Szabó Borbála, Tóth Pál és mások, megmagyarázták a második öt éves terv legfontosabb előírásait, mozgósítják a dolgozókat a napi ütemterv teljesítésére. Az alapszervezet az összes párttagokat, tagjelölteket és a pártönkivüli aktív tagjait bevonta a felvilágosító-mozgósító munkába. Az agitátorképző gyűléseken az alapszervezet büroja felhívta a párttagok és tagjelöltek figyelmét arra is, hogy a szóbeli agitációt, a mozgósító tevékenységet tényekkel támasztsák alá. Járjanak elől

jó példával a termelésben, úgy, ahogyan azt a Román Munkáspárt szervezeti szabályzata előírja. A párttag kötelessége, hogy „előjárjon a munkában, állandóan fejlessze szakmai képzettségét és példamutatásával harcba mozgósítsa a pártönkivülieket a munka termelékenységének szüntelen növeléséért és a munkafegyelem megszüntetéséért; óvja és minden erejével erősíti a szocialista tulajdon, amely szent és sérthetetlen alapja a népi demokratikus rendszernak”.

A „Fierarul”-gyár kommunista és tagjelölteit magukévá tették a szervezeti szabályzatnak ezt az előírását, amit az is bizonyít, hogy ebben az évben nap, mint nap kivétel nélkül tervet felül teljesítettek. Farkas Anna, Chinea Gheorghe, Arsin Ana kommunista 227, 250, illetve 176, Nante Elisabeta és Horváth Ilona tagjelöltek pedig 204, illetve 171 százalékkal teljesítik napi tervüket. Hozzájuk hasonló eredményeket érnek el a többi párttagok és tagjelöltek is. A kommunista példamutatása követőkre talált.

A „Fierarul”-gyárban a pártalapszervezet a kongresszusi dokumentumok ismertetésével és népszerűsítésével kapcsolatos munkája, politikai tevékenysége meghozta a várt eredményt. Az üzemben megszüntült a fegyelem, csaknem teljes mértékben megszűntek az igazolatlan hiányzások és a szocialista versenyben dolgozók fokozták munkájuk lendületét. A II. pártkongresszus dokumentumainak megismerése ösztönözte a gyár munkaközösségét. Nagymértékben ennek tulajdonítható, hogy január 11-ig az üzem teljesítette napi ütemtervét.

A gyár alapszervezetének továbbra sem szabad megelégednie a politikai-mozgósító munkával, hogy az üzem dolgozói valóban vállalkozhassanak a második öt éves tervből rájuk háruló feladatokat.

Török István

A kulturmunka élenjárója

Napfényben szikrázó téli délelőtt. Apró gyermekcipők kopognak sietve a fagyos rögökön, ifjú tulajdonosok azapora léptekkel igyekeznek a „December 30” gyár jól fűtött könyvtára felé. Hónuk alatt vaskos csomagok: könyvek, hoztak vissza — és helyettük újakat szeretnének elvinni. Bizalommal szólnak a hozzájuk forduló könyvtárosnőhöz: „Még kérünk ilyen szép meséskönyveket.” Albert Mária már hozza is a kívánt könyveket és szeretettel nyújtja át a ragyogó szemű gyerekeknek: „Azután vigyázzatok rájuk és majd meséljétek el, hogy tetszettek-e” — mondja kedvesen és már a következő könyvtárlátogatáshoz fordul.

Arctól nem fagy le a szíves mosoly, ajkairól nem fog ki a kedves, megértő szó. Így dolgozik már öt év fáradhatatlanul városunk egyik legnagyobb és legjobban könyvtárának, a „December 30” könyvtárának lelkes könyvtárosa, Albert Mária.

Mig az egyre érkező olvasókkal foglalkozik, szakít magának egy-két percet, hogy saját magáról meséljen: — Az édesapám asztalos volt Aradon, tizenegyen voltak testvérek. Így nem csoda, hogy mikor 1914-ben elvándoroltam a IV. polgári, nem tudtak tovább taníttatni. Pedig, hogy szerettem volna tanárrá lenni! Mindig szívesen tanultam volna, különösen a számtan és a fizika érdekelt és mindig arról álmodoztam, hogy majd egyszer én fogom a gyerekeket kedves tantárgyaimra tanítani. Dehát nem lett belőle semmi. Kitiért a világháború és nekem állásba kellett mennem, hogy segítsek bevonult édesapám keresetét pótolni. Nagyon sokfelé dolgoztam: gyógyszerárkában, vegyi árkában, kölcsönkönyvtárban. 1948-ban kerülttem az aradi textilgyárba, a lámpaból osztályba.

— Egész életemben nagyon szerettem olvasni, minden könyv érdekelt, a szépirodalmi és a tudomány-népszerűsítő könyvek egyaránt. Mikor idekerültem a gyárba, állandó látogatója lettem a könyvtárnak és szívesen segítettem az akkori könyvtárosnak. Ez a gyár vezetőségének is tudomására jutott és így, mikor a régi könyvtáros 1950-ben elment, engem tettek a helyére. Azóta itt dolgozom és végre úgy érzem, hogy megtaláltam az életem célját. Ifjúkor vágyam is teljesült — ha más

formában is, mint azt egykor gondoltam — szolgálhatom a kultúra terjesztéséért.

Két évvel ezelőtt kértem felvételemet a pártba és amióta tagjelölt lettem, még nagyobb lelkesedéssel dolgozom ezen a munkahelyen.

Újabb olvasók jönnek, Albert Mária velük kezd foglalkozni. Körülnéz a könyvtár olvasótermében: asztalok mellett többen ülnek és olvassák a legkülönbözőbb újságokat,

foliókat. A falak mentén hosszú asztalokon könyvek vannak kiállítva, közöttük feliratok: Legújabb szépirodalmi könyvek; Új tudományos könyvek; Január 10-én halt meg Alexej Tolszto, a nagy szovjet regényíró; 1879 január 15-én született Stefan Gheorghiu, a romániai munkásmozgalom kiváló harcosa. Külön asztalt foglaltak el a „Szerecsen és könyvet” mozgalom kötelező olvasmányai.

Az olvasók száma megnőtt és Albert Mária újra felem fordult: „Mi a munkám sikerének a titka? Nagyon egyszerű: szeretem a jó könyveket és szeretem az embereket, akiknek a könyveket ajánlom. Ernyit az egész.” Szemüvegének fényes üvege mögött lelkesen csillan fel a seme: „Azt szeretném, ha munkám nyomán minél több dolgozó kezébe jutna el a legizgalgatóbb, a legújabb, minél több hajlékban nyilvánvaló ki a kultúra fénye, minél több ifjú szívben támadna fel az érdeklődés és lelkesedés a nagy és szép eszmék, a tudomány, a haladás iránt.”

A munkamódszerem? Minden eszközt felhasználok arra, hogy közel hozzam a könyveket a dolgozókhöz. A közismert könyvtásmódszerem kívül hetenként tartunk rövid, öt-tízperces felolvasásokat. Különböző új és régebbi könyv egy-egy részletét olvassuk fel a gyár egyes üzemrészében, az orvosi rendelőben, az éjszakai szanatóriumban, a napközi otthonban, egyszóval min-

denütt, ahol több ember összevándul és van néhány perc szabadideje. Ebben a munkában nagy segítségemre vannak a különböző üzemrészektől önként jelentkezett elvtársak, ők olvassák fel a könyvrészleteket, vagy rövid ismertetéseket és gondoskodnak a dolgozók mozgósításáról is. Az utóbbi időben sokat segített nekem Verba Ferenc, a CFR szakiskola első osztályának tanulója — mutat a melléte szorgoskodó fiúcskára, aki komoly feladatának megtisztelő tudatában lelkesen és készségesen segít a könyvek elrakásában, a karotékok rendezésében és minden más adódó munkában.

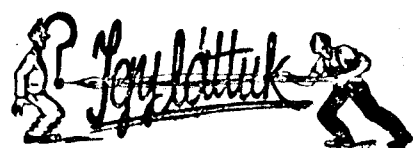
Albert Mária tovább mesél önmagáról:

— Nincsen családom, csak távoli rokonaim élnek Aradon és így minden időmet a könyvtárnak szentelhetem. Ez az én magánéletem, minden este 7-8 óráig itt vagyok, rendezgetek, cserélem a mozgó kiállításokat. Szabadidőmben olvasok, hogy a könyvtárunkban lévő 23.614 kötet mind nagyobb részéről tudjam személyes benyomásaim alapján tájékoztatni az olvasókat. A kiköltöztetett könyvek tartalmát mindig megbeszéltem az olvasókkal, így több szempontból megismerem a könyvet és tájékozódok az olvasók ízléséről is. Ígyveszem tőlem telhetőleg irányítani és fejleszteni az olvasók ízlését és türelmes munkával sikerült is elérnem, hogy gyárunk dolgozóinak nagy része megismerte és megsejtette a haladó hazai és külföldi irodalom legjobb alkotásait. Munkánk eredményességét bizonyítja, hogy 1956 első felében 851 olvasó volt a könyvtárunk, akik 1543 könyvet vettek ki.

Tavaly nagy öröm ért: a Művelődésiügyi Minisztérium a „Kulturmunkában kitűnt” éremmel tüntetett ki — mutat rá szerényen a mellék csillagra, elég ritka kitüntetésre. — Ez még nagyobb lendületet adott munkámnak.

— Az új évben igyekszem még több rövid könyvtárművelést rendezni, kiszélesíteni külső kollektívámat, hogy ezáltal könyvtárunk is még jobban hozzájárulhasson a második öt éves terv irányelvei által kitűztet feladat, a népi kulturális színvonal további emelésének valóra váltásához.

Sz. M.

Egymás között...

Vadász községben az ORACA mögött lévő sertéskarám mellett elhaladva érdekes beszélgetésre letünk figyelmesek. Ugyanis olyan szavak hangzottak el, amelyek felcsigázták érdeklődésünket. Így hát közelebb húzódtunk a karárhoz, — Nahát, Rőfi néni, téged is jól meghízalt a gazdád — mondotta csodálkozva Rőfi bácsi.

— Még te beszélsz, akinek majd szét reped a bőre a kövérsegtől.

— Hát nem tagadom, jól érzem magam, elértem a 175 kilót — felelte büszkén Rőfi bácsi. — De nézd csak a többieket is, hogy meghízaltak, pedig amikor gazdáik szerződést kötöttek az ORACA-val, igen soványak voltak.

— Nem is hittem volna, — szolt közbe egy másik Rőfi — hogy Vadász község dolgozó paraszjai ilyen nagy gondot fordítanak hizlálásunkra. Mondhatom, nagyon meg vagyok elégedve.

Közben egyre több Rőfi kapcsolódott be a beszélgetésbe.

— 863-an vagyunk összesen ebben a községben — mondotta Rőfi bácsi — és valamennyiünket szépen meghízalt a gazdánk az ORACA-nak.

— Csak legalább megtartanánk súlyunkat — mondották aggódva többen is egyszerre —, amíg eljutunk a rendeltetési helyre.

— Ne aggódjatok, — biztatta társait Rőfi bácsi — majd gondoskodnak itt is rólunk.

— Hát nem valami biztató az élelem — szolt közbe egy Rőfi. — Már itt vagyunk három napja, de mondhatom, hogy a koszt igen gyenge.

— Teltek-múltak a napok és a rőfik aggodása nem volt hiábavaló. Az élelem szinte napról-napra rosszabbodott. Két hét után egyesek már úgy leromlottak, hogy leszurkáltak őket.

— Nem értem az ORACA vezetőségének ezt a helytelen magatartását — mondotta dörmögve Rőfi bácsi. Mi a szándékuk velünk? Meddig akarnak itt tartani Vadász községben? Már leadtam 35 kilót és ha ez így megy még egy-két hétig, azt hiszem, hogy engemet is leszurhatnak.

— Igazad van, Rőfi bácsi — mondotta szomorúan Rőfi néni. — Amikor átadtam a gazdám, 168 kiló voltam, most pedig 143 kiló vagyok. És nézd csak, hogy néznek ki a többiek is? Hát nem szégyenli magát az ORACA vezetősége? Ez már mégis csak sok. Ezt nem hittem volna el, amikor szépen kilteltam átadott a gazdám az ORACA-nak.

— Cimbórák! Van egy nagyszerű ötletem — mondotta Rőfi bácsi társainak.

— Halljuk, halljuk — biztatták a többiek.

— Ha az ORACA vezetősége nem gondoskodik arról, hogy egy héten belül elszállítson innen, akkor visszamegyünk gazdáinkhoz.

Nalamennyi certes szálardan elhatároztam, hogy ha ez így megy még egy hétig, visszamennék gazdáinkhoz.

De vajon mit határozott az ORACA vezetősége? Vagy tényleg addig vár, míg a sertések kitérők a karámtól és visszamennék gazdáikhoz?

Bede István
levele nyomán
Hegedűs István

POLITIKAI JEGYZETEK

A militaristáknak sürgős...

A müncheni Sohld könyvkiaadó „Német katonanaptár 1956-ra” címmel nemrég könyvecskét adott ki. A kalendárium előszavát Georg von Kuchler, egykori hitlerista tábornagy írta, akit annak idején Nürnbergben 20 évi börtönrre ítélték, mint háborús bűnöst. A szerkesztők lapjainak diadalával közlik, hogy Nyugat-Németországban úgy sajnálják a militarista szervezetek és szövetségek, mint eső után a gombá. A hitleri hadsereg egykori tagjait összefogó, úgynevezett katonai és egyéb szövetségeknek a száma 1955-ben 697-ről 897-re növekedett. Különösen gyarapodott az egykori SS csapatok katonaszozottságainak száma. Ezek most nyíltan viselik régi neveiket: „Hitler-Jugend SS páncélos hadosztály”, „Horst Wessel SS gránátos harcokosi-hadosztály”, stb. A többi militarista szervezettel együtt teljesen a nyugatnémet hadügyminisztérium gyámsága alatt állnak, mert ők az új Wehrmacht alapja és utánpótlási forrása.

A Blank-minisztérium az utóbbi időben különösen lázas tevékenységbe kezdett. Az elmúlt év novemberében a hadügyminisztérium udvarán lévő egykori kaszánya garázsában (hogy magukra ne vonják a széleskörű nyilvánosság figyelmét) átadták a diplomákat a nyugatnémet Wehrmacht első „önkénteseinek”, akiket már be is állítottak az új katonai egyenruhába. Ketten közülük — Heusinger és Speidel — altábornagyi rangot kaptak. A legtöbb „önkéntes” most hivatalosan megkapta a hitleri hadseregben viselt rendfokozatát s beosztását az új Wehrmacht kiképző alakulataihoz.

Ezután elhatározták, hogy az úgynevezett határőrség alakulatait a hadügyminisztérium hatásköréből a hadügyminisztérium hatáskörébe helyezik át. A demokratikus német közvélemény már több ízben felháborodott emiatt, hogy a nem katonai szervezeteiként alakított határőrség alakulatai részt vesznek a megszálló csapatok hadgyakorlatain és „tábori körülmények között a támadó céllal” maguk is tartanak hadgyakorlatokat.

Mint láthatjuk, végetért az álarconbál és a „határőrség” személyi állománya, melyet gondosan a hitlerista hadsereg egykori hivatásos katonáiból és az SS csapatokból válogattak ki, már azt a szerepet kezd játszani, amelyet kezdetől fogva neki szántak.

Egyszermind az is világossá vált, hogy az „önkéntesekről” szolt gyűlés, melyet a bonni szövetségi gyűlés még 1955 júniusában hozott, nem szolgálhat alapul még annak a nyugatnémet hadseregnek a megteremtéséhez sem, amelyet a párizsi egyezmények előírnyoztak. A nyugatnémet ifjúság a militarista propaganda minden fondorkodása ellenére makacsul idegenkedik attól, hogy ágyutölteléké váljon.

A Blank-minisztériumban gyorsan lemezt cseréltek. Már nem halljuk többé azt a korábbi fogadkozást, hogy az új Wehrmachtoit „demokratikus alapon” szervezzék s hogy az új Wehrmacht „egyenruhás állampolgárokból” álló „néphadsereg” lesz. Most a szövetségi alkotmány megsejtésével, általános hadkötelezettségi törvényjavassalattal hozakodnak elő, melyet a következő hetekben a szövetségi gyűlés fog tárgyalni. A törvényjavassaltnak a katonák politikai jogairól szolt 13. paragrafusából kitűnik, hogy a nyugatnémet hadsereg ebben a tekintetben egy cseppet sem

*) Megjelent a „Tartós békeért, népi demokráciáért” 1. (374.) számában.

fog különbözni a hitleri Wehrmachttól.

A bonni militaristák ezt hiszik, hogy ezt a törvényjavassalatt a szövetségi gyűlés jóváhagyja és ezért nem akarják vesztegetni az időt. Egész Nyugat-Németországot katonai körzetekre osztották, hogy rögtön hozzálássanak az 1937—38-as korosztályhoz tartozó újoncok behívásához. Mint láthatjuk, a Blank-minisztérium egyáltalán nem akarja beérni azzal a 12 hadosztállyal, amelyet a párizsi egyezmények előírnak.

Heusinger, az újított altábornagy (aki annak idején a hitleri hadsereg szárazföldi főparancsnokságának hadművelési osztályát vezette, most pedig az új Wehrmacht vezérkari főnökének tisztelt tölti be), aprólékos gondolat ellenőrző a lektanyák és a gyakorlatok felkészítéset. A hitleri Wehrmacht egykori laktanváiból kitéleptik a civil lakókat s a helyiségeket egyenruhás lakók számára becsatlik elő.

A Blank-minisztérium megbízottai ezekben a napokban különösen lázas tevékenységbe indítottak a Bremerhaven és Bréma közt körzetben. A militaristák annak idején itt két arifai fegyverraktárt építettek — Heesdorft és Lübbertstedt. A fegyverraktárakat most újra előkészítik, hogy teljes kapacitással dolgozzanak. Annak a megállapodásnak az értelmében, amelyet az Egyesült Államok és a Szövetségi Köztársaság 1955 végén kötött, a legközelebbi napokban Bremerhaven kikötőjén keresztül megkezdődik a fegyverek ideszállításása az Egyesült Államokból. Bonnból megkezdte munkáját a „katonai segély” foglalkozó amerikai tanácsadó csoport, melyet Bradley vezérőrnagy vezet. A tengeren túli vendégek fogják ellenőrizni az új Wehrmacht felépítését.

A nyugatnémet monopolizáció az új profit szagát érezve, előre dorozsálk kezűket. Vállalataikat nyíltan állítják hadianyagtermelésre. A Blank-minisztérium már kiosztotta az első megrendeléseket az újoncok egyenruhájának és számos lakanya és női berendezésének gyártására. A Klockner-konzern kölni, ulmi és mainzi gyárai — a katonai szállításokra számolva — tavaly 28 millió márkát költöttek a termelés bővítésére. Az Ostberlin-Sohameck-i motorgyár a hadsereg számára lánctalpas vontatók gyártására készült. A „Folke-Wulf” cég — a hitleri Wehrmacht egyik szállítója — újra megkezdte a repülőgépgyártást.

A revansszellem sajgó buzzgón szítja a háborús profitháziát. A militaristák egyik szövőse — a Rheinischer Merkur című lap — a következőket írta a napokban: „Az az állam, amelynek területi igényei vannak — a Németország ilyen állam — nem lehet semleges. Elkerülhetetlenül oszlatkoznia kell ahhoz az államcsoporthoz, amely kielégítheti területi igényeit”. A nyugatnémet revanslovagok így értelmezik az új Wehrmacht feladatát.

A német népek azonban más a véleménye. Nem véletlen, hogy a bonni hatóságok nem engedték közzétenni annak a közvéleménykutatásnak az eredményeit, amelyet nemrég rendeztek a Szövetségi Köztársaság lakossága körében, mert kiderült, hogy a megkérdezettek 85 százaléka Nyugat-Németország föllegervezése ellen foglalt állást. A Szövetségi Köztársaságban az egyszerű emberek mind elszántabban szállnak az ember a militaristáknak és a revanslovagoknak azzal a kísérletével, hogy Nyugat-Németországot az agresszió forrásává, újabb európai háború tüzfészévé változtassák.

Jan Marek

A kommunista...

A frissen lehallott hó fehér szönyegként takarja a CFR főmühely udvarát. A nagy fekete mozdonyok meglepőedetten várják a javítás további fázisait.

A 2. szobrá részlegen mindenkinek van valami elfoglaltsága. Magas, váls, bama férfi szoltik meg. Ertelmes szeme meg sem rebben a kalapácsütésekre. Megszokta már, hiszen tízedik éve dolgozik itt. Ez a faj szinte jól esik fülének, mert hozzáértőztök munkájához. Mindent szeret, ami munkájával összefügg.

Sallay József kommunista, a Mihail Sadoveanu békebrigád vezetője. A brigád kilenc tagja és a brigádhoz beosztott öt tanuló apjaként szereti és tiszteli. Gondos irányításának köszönhetik részben szép eredményeiket és azt, hogy szeretettel dolgoznak.

— Nagyon fontos az, — mondja Sallay elvtárs, — hogy ne untassuk a gyerekeket” mindig ugyanaz a munkával. Természetesen hatalmas állandóan egy kocsit tologatni, vagy ugyanannak a munkájukat után megér-

végzik a kazánokhoz szükséges csövek utolsó simításait. Ennek a lelkes munkának köszönheti például Popian elvtárs, hogy havonta átlagosan 60—65 százalékos túlteljesítést ér el.

A brigádtagok már évek óta együtt dolgoznak. Annnyira összeköttek, hogy egy-egy mozdulat elegendő s már tudják, mi a további teendő. Ennek az együttműködésnek eredményeként kongresszusi vállalásukat teljesítették és a decemberi tervüket 22-re befejezték.

Sallay elvtárs kitűnő munkás, jó kommunista és jó propagandista. Ebéd-szünetben összeült a brigád és a második öt éves terv kongresszusi irányelvei alapján összeállították ok is javaslatokat a havi tervre vonatkozólag. Közös erővel és lendülettel, egységes akcióval jelentik ki, hogy csalekett részese lesznek az új terv megvalósításának.

Munka után a brigádtagok szétszétlednek. Jó munkájukat után megér-

demlik a pihenést. Egyese-k klubba mennek szokni, vagy olvasni. Popian elvtárs az állomásra siet, a vonathoz, s utvan is Sajtyiban lakik.

...Sallay elvtárs? Hová tűnt el?

A CFR főmühely zene-kara gyakorol. Milyen ismerős az egyik zenésze... Valóban Sallay József az: munkaidő után szívesen vesz részt a zenekarban.

— Ez nálunk régi család hagyomány — mondja — talán apától örököltük, mert mi mind a heten testvérek, nagyon szeretjük a zenét, sőt a család egészen ifjú tagjai, a lányok és fiam is jó tanítványnak bizonyultak érdeklő őket a zene.

...Szabad délutánokon értelmes gyermekszeműk felcsillan, mikor Sallay „apa” előveszi a hegedűt és játszani kezd.

Sallay József nemcsak szorgalmas munkás, jó kommunista és propagandista, hanem lelkes zenész és gondos család-apa is.

L. P.

A finn lapok Porkkala-Udd közeli átadásáról írnak

HELSINKI. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti: A finn lapok hangsúlyozzák, hogy az 1955. szeptember 19-én létrejött szovjet–finn egyezmény értelmében a Porkkala-Udd-i területet rövidesen átadják Finnországnak. A lapok az eseményt összefüggésbe hozzák a szovjet–finn kapcsolatok kedvező alakulásával. A Vapá Szana című lap rámutat arra, hogy a Szovjetunió

iránti béke és baráti politika megfelel a finn nép többsége álláspontjának. A Ny Tid című lap hangsúlyozza, hogy Finnország egész népe örömmel fogadja Porkkala-Udd terület átengedését. A lap rámutat arra, hogy a terület átengedését a Finnország és a Szovjetunió között létrejött baráti kapcsolatok tették lehetővé. A tíz éve folytatott baráti

politika adta vissza nekünk Porkkala területét — írja a lap. A Ny Tid végül hangsúlyozza, hogy a Szovjetunióval való barátság mindig kedvező volt Finnországra nézve. Így volt ez 1917-ben, amikor a szovjet kormány függetlenséget adott Finnországnak és így van ez 1956-ban, amikor a Szovjetunió csaknem 40 évvel, a megállapodott határidő előtt, önként átengedte nekünk a Porkkala-Udd-i területet.

A kínai nép megbélyegzi az USA légügyi miniszterének kihívó kijelentéseit

PEKING. (Agerpres.) Az Új Kína jelenti: A Zsenminszibao egyik cikkében élesen bírálja Donald Quarlesnek, az Egyesült Államok légi miniszterének azokat a kihívó állításait, amelyek szerint Tajván és a környező szigetek amerikai támaszpontot képeznek a Távolkeleten. A cikk írója Quarles emlékeztet a közeljövő tényekére: 1. Először az Egyesült Államokat kiűzték a kontinentális Kínából, miután az amerikai kormány 6 milliárd dolláros segítséget nyújtott Csang Kaj-sek-nek, hogy polgárháborút robbantson ki. 2. Az Egyesült Államok indította el a koreai fegyveres agressziót, de végül is kénytelen volt visszavonulni a 38. szélességi foktól délre. A cikk írója felteszi a kérdést: bocs dolog-e Quarles részéről elismerni ezeket a múltban használatnak bizonyult megfélemlítéseket a kínai–amerikai tárgyalások időpontjában.

—O—
Egyre rosszabbodnak a kapcsolatok Franciaország és Délvietnám között
PARIZS. (Agerpres.) Az Echo című lap cikket közöl, amelyben a Franciaország és Délvietnám közötti kapcsolatok rosszabbodását számol be. Nemrég a Francia Unió nemzetgyűlése 13 délvietnámi tagja lemondott. Ezzel elszakadt az utolsó politikai kapcsolat Délvietnám és a Francia Unió között. A lap hangsúlyozza, hogy Ngo Dinh Diem, a délvietnámi kormány vezetője, továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a francia missziót hívják vissza a Vietnámi DK-ból, azt állítva, hogy ez az előfeltétele a Franciaország és Délvietnám közötti politikai és gazdasági tárgyalások újbóli felvételének.

—O—
Brazília elnöke Bonnba utazik
BONN. (Agerpres.) — Az ADN jelenti: Dr. Kubitschek, Brazília nemrég megválasztott elnöke, külföldi utazása során egy héten belül Bonnba érkezik. Kubitschek tárgyalásokat akar folytatni Alfred Krupp, Zanggenel, a Mannesmann konszern vezérigazgatójával és a nyugat-német hadiipar más képviselőivel. A német monopóliumok a múlt év első hónapjában 5,840.000 dollár értékű befektetéseket eszközöltek Braziliában, megelőzve Angliát. Így Braziliában a tőkebefektetéseket illetően Nyugatnémetország, az Egyesült Államok után a második helyet foglalja el.

—O—
Japán-amerikai katonai támaszpont
TOKIO. (Agerpres.) A nagy példányszámban megjelenő Aszaki című befolyásos lapán január 10-iki vezércikkében erősen tiltakozott az ellen, hogy Japánban atombomba szállításra alkalmas B. 57. típusú amerikai légiképes repülőgépet szállítsanak. Január 9-én érkeztek ilyen gépek a Tokió közelében lévő Johnson amerikai támaszpontra. Japán nyíltan amerikai támaszponttá válik a kontinens elleni atomtámadás esetére, — írja a lap. A repülőgépek Japánba való szállítása ellenében áll a kormány vezetőinek korábbi kijelentésével és nem fér össze a Távolkeleten jelenleg észlelhető enyhülés.

—O—
Francia gazdasági küldöttség utazik a Kínai NK-ba
PARIZS. (Agerpres.) A France Presse hírgyűjteményében megjelent híradásból kiderül, hogy rövidesen francia gazdasági küldöttség utazik a Kínai NK-ba. Jól értesült körökben hangsúlyozzák, hogy a gazdasági küldöttség bár magánjellegű lesz, de a francia kormány teljes hozzájárulásával utazik a Kínai NK-ba. A küldöttséget a Kötársasági Tanács gazdasági, vámügyi és kereskedelmi egyezményekkel foglalkozó bizottságának elnöke vezeti majd. A hírgyűjtemény hozzátéti, hogy illetékes francia körök véleménye szerint a francia nagyiparosok országos tanácsa szorgalmazza a küldöttség utazását.

—O—
Súlyos nehézségekkel küzd az amerikai gépkocsipar
WASHINGTON. (Agerpres.) Az amerikai gépkocsipar egyre nehezebben tudja elhelyezni termékeit. A Ford gépkocsigyár bejelentette, hogy „a jelenlegi világgazdasági helyzetet alkalmazkodva” csökkent a Mercury-típusú gépkocsik gyártását. 2540 munkást elbocsátanak. Több gépkocsigyár hasonlóképpen bejelentette, hogy csökkenteni termelését.

Átörvnyök tükrében

Igéret és ami mögötte van

Mind az angol miniszterelnökség, mind a főpécsetőri hivatal az utóbbi napokban erőteljesen cáfolta azokat a híreket, mintha Eden miniszterelnök a közeljövőben elhagyta volna hivatalát, hogy azt Buttlernek, a jelenlegi főpécsetőrnök és a konzervatívok parlamenti csoportja fejezné át.

Szóval, Eden nem mond le. Ez természetes is, mert ha minden angol miniszterelnök lemondott volna olyan ok következtében, mint amilyen ma éjt ámulatba ejtő világunk az imperialista cselőkészséggel nem ismerős részét — akkor Franciaország erős versenytársra találna Nagybritanniában a kormányváltások terén.

Mert az a botrány, amely most azzal kapcsolatban pattant ki, hogy az angol kormány hadianyagát szállított a Közép-Keletre — és ebben a barátságos jóindulatban egyaránt részesítette Izraelt és Egyiptomot — kitörhetett volna a történelem folyamán megszámolhatatlan alkalommal más körülmények között is.

Mert üzet — üzet. Imperializmus — imperializmus. Ha olyan nagy kincs a közpénzügyi olaj, hogy Nagybritannia egész közel- és közpénzügyi politikájának ez az egyik legfontosabb rugója, akkor takarékoskodni kell a drága ásványról és a kerekéket olaj helyett vérről kell megkenni. Az olajforrások környékén élő népek vérvér.

De tartunk sort. Az egész fegyverszállítási botrány úgy keletkezett, hogy Gaitskell, Attlee utóda a laborista párt elnöki székhébe, jónak látta az angol munkástömegek rokonszenvének megszerzése céljából kipróbálni és feltájni a rosszulallu fegyverszállítási ügyet. Hadd lássuk: ő a megvesztegethetetlen „munkásvezér”, aki nem lehet holmi üzleti „érvek”-kel elhallgattatni.

Pedig hát, mint az a brit miniszterelnökség január 2-i nyilatkozatából kiderül, egyszerű üzleti adósvételi ügyről van szó. Arról, hogy a nyilatkozat szavai szerint — „magánkereskedők a háború után nagymennyiségű hadianyagot adtak el.” Így „ezek a magánkereskedők 1953-tól 1955-ig Izraelnek és Belgiumnak többek között tankokat is eladtak, de „csupán polgári célokra.”

Arról aztán az angol kormány igazán nem tehet, hogy a belga pénzszóvár kereskedők ezeket a hadianyagokat szintén „polgári célokra” Egyiptomnak adták el, természetesen „polgári” haszonnal.

Na lám, nem is olyan fekete az ördög, mintahogyan leesték. Polgári célokra adták el annak idején a szintetikus benzint is „semleges” országok kereskedőinek, akik ezt csupán üzleti érdekből adták tovább Hitlernek. Hitler igazán nem viselkedett szépen, amikor ezzel a benzinnel tartotta üzemben az Angliát bombázó „Luftwaffe”-t.

Csak hogy azt még el ne felejtse, hogy a benzint, amely tudvalegyen jó folt-tisztító szer, azért továbbították Németországba, hogy lemosassák vele a szennyet, amelyet a náciak a nyugati imperialisták segítségével ejtettek Németországon. Ahhoz azonban, hogy a tankok polgári rendeltetését elképzeljük, merész fantáziára van szükség. Képzeljük el, hogy az egyiptomi vagy izraeli polgár a hűvögi kirándulásra tankon szállítja a családját.

Ez a kérdés nyilván az angol miniszterelnökségnek is szemet élt a fejébe, mert a már idézett nyilatkozat a továbbiakban ezt állítja: „Később az a gyanú támadt”, hogy bizonyos hadianyagokat „más célokra használták fel.”

Ha pedig a gyanú egyszer beveszi magát az ember lelkébe, nem egyszerű rejtetenes cselekedetnek az előződik. Erre éppen elég példát találunk az irodalomban is. Gondoljunk csak az Othello-hoz hasonló elbukott drámai hősrőkre.

Ilyen tragikus következtetésre szánta el magát az angol miniszterelnökség is, amikor a nyilatkozat végén kijelentette: „Az angol kormány... minden lehetőséget el fog követni a fegyverkezési verseny megakadályozására a Közép-Keleten.”

Ernek az ígéretnek a betartása az angol imperializmus halálát jelentené. Ugyanolyan cselekedet lenne ez, mint amikor — maradjunk az előbbi hasonlatnál — Othello elvágta a saját nyakát. Ezért a brit kormány ígéretét csak annyiban kell valószínűnek tekintni, mint Othello színpadi halálát.

Bakács Béla

Fokozódnak a népellenes megtorló intézkedések a bagdadi paktum tagállamainak országában

TEHERAN. (Agerpres.) Mint a nyugati sajtógyűjtemények közleményéből kitűnik, a bagdadi paktumban részvevő országok hatóságai fokozzák megtorló intézkedéseiket, hogy elfojtsanak minden demokratikus megnyilvánulást. A France Presse hírgyűjtemény jelenti,

hogy Irák fővárosában, Bagdadban a paktum tagállamainak rendőrfőnökei értekezletre készülnek, hogy a bagdadi egyezmény tagállamaiban összhangba hozzák a „kommunista tevékenység” elleni megtorló intézkedéseket.

Az angol diplomácia kudarca a Közel- és Közép-Keleten

LONDON. (Agerpres.) Az angol sajtó, mint ismeretes, élesen bírálta a kormány közpénzügyi politikáját azzal kapcsolatban, hogy nem sikerült bevonni Jordániát a bagdadi paktumba. Egyes megjegyzések hangsúlyozzák, hogy az angol politika újabb kudarcának számít Jordánia miniszterelnökének az a kijelentése, hogy az országnak nincs szándékában semmiféle „új szövetségbe” belépni.

Ezt a kérdést újból érintették az angol külügyminisztérium képviselőjének január 10-i sajtóértekezletén. Az angol külügyminisztérium képviselője megpróbálta tagadni azt az általános ismertényt, hogy Anglia nyomást próbált gyakorolni Jordániára, hogy csatlakozzon a bagdadi paktumhoz.

Az újságírók kérdéseire adott válaszában a külügyminisztériumi képviselő azt állította, hogy „Anglia

csupán meg akarta győzni Jordániát a bagdadi paktumhoz való csatlakozás előnyéről.”

A külügyminisztériumi képviselő tagadni próbálta a Jordániában járt Templer tábornok angol vezérkari főnök szerepét ebben a kérdésben.

Az egyik lap tudósítójának erre a kérdésére, nem különöse, hogy Templer látogatása után következett be a jordániai kormány lemondása, a külügyminisztérium képviselője ezt válaszolta: Valóban, ez különösnek tekinthető.

A Western Mail and South Wales konzervatív lap „A jordániai kormány új miniszterelnökének világos nyilatkozata” című cikkében hangsúlyozza, hogy a nyilatkozat kizárja annak lehetőségét, hogy Jordánia csatlakozzon a bagdadi paktumhoz. Így tehát, — írja a lap — ez újabb kudarc az angol diplomáciának ebben a térségben.

A hét filmje

„DOZSA GYÖRGY” mozi: Január 15-ig: Egy éjszaka a Mont Blanc-on. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: Január 15-ig: Visszatérés a Grock. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„HERBAC JÁNOS” mozi: Január 15-ig: 2x2 néha 5. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE” mozi: Január 15-ig: A kaméliás hölgy. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDOK” mozi: Január 15-ig: A „B” akció. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„SOLIDARITATEA” mozi: (Gáj): Január 15-ig: Vigyázat, banditák!

Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mikela): Január 15-ig: Spanyoltári lányok. Előadások: 5 és 7 órakor.

„ILIE PINTILIE” CFR mozi (Mosóczi-telep): Január 13–15-ig: Valahol találkoztunk.

„DECEMBER 30” üzeni film-színház: Január 14–15-ig: Egy lopott csók.

„NICOLAE BALCESCU” mozi (Lippa): Január 15-ig: Ivan Brovkin.

„PETOFI SANDOR” mozi (Radna): Január 15-ig: Fehér utak.

„POPULAR” mozi: (Nagyszentmiklós): Január 15-ig: Fridolin.

Jordánia népe támogatja El-Rifai kormányának a bagdadi paktumot visszautasító politikáját

KAIRO. (Agerpres.) Sajtójelentések hangsúlyozzák, hogy Jordánia népe nagy lelkesedéssel fogadta El-Rifai miniszterelnöknek azt a nyilatkozatát, hogy Jordánia nem vesz részt külföldi paktumokban.

Az egyiptomi lapok a nyilatkozatot a jordániai nép nagy győzelmének tekintik. A kis Jordánia népének a bagdadi paktum elleni bátor harca visszavonulásra kényszerítette az imperialistákat.

A lapok rámutatnak arra, hogy az

arab országokban nagy visszhangot keltett a jordániai új kormány nyilatkozata, amely szerint Jordánia nem vesz részt idegen katonai szövetségekben. Az Egyiptom Gazette című lap rámutat arra, hogy a jordániai kormány állásfoglalása kihasználja az iraki helyzetre is, ahol egyre fokozódik a tiltakozó mozgalom a Nuri Szaid kormány ellen, amely csatlakozott az arab országok körében oly népszerűtlen bagdadi paktumhoz.

Gamel Abdel Nasszer, egyiptomi

miniszterelnök üdvözlő-levelet intézett Szami El-Rifai jordániai miniszterelnökhez, amelyben sikert kíván az új kormány tevékenységéhez. A levél nagyra értékeli a kormány nyilatkozatát, amellyel szembefordult a katonai szövetségekkel. Nasszer leveleiben hangsúlyozta, hogy a nyilatkozat mély benyomást tett az arab országok népeire. Az egyiptomi miniszterelnök sikert kívánt Jordániának ahhoz, hogy megszilárdítsa együttműködését az arab országokkal, a nemzeti függetlenségükért küzdő összes arab népek érdekében.

Afganisztán pekingi nagykövetének nyilatkozata

HONGKONG. (Agerpres.) Az Új Kína jelenti: Abdul Szamad, Afganisztán első pekingi nagykövete január 9-én nyilatkozott a Hongkongban megjelenő Dagunbao című lap tudósítójának. Szamad egyebek között kijelentette: „Nagy örömmel tölt el, hogy Afga-

nisztán első nagykövete lehetek a Kínai NK-ban. Remélem, hogy Afganisztán és Kína megszilárdítják baráti kapcsolataikat. Ezek a baráti kapcsolatok már régóta fennállnak.”

A nagykövét ezután hangsúlyozta, hogy Kína és Afganisztán jószomszédi viszonyban állnak egymással

és mindenkor a béke mellett foglaltak állást. Hozzátette, hogy a két ország kölcsönösen békés kapcsolatokat kíván fenntartani egymással és a világban megteremtésre vágyik. Szamad végül kijelentette, hogy az afgán kormány nem csatlakozik semmiféle katonai paktumhoz.

Az új francia parlament összetétele

PARIZS. (Agerpres.) Amilyen mértékben közeledik a nemzetgyűlés egybehívásának időpontja (január 19), a lapok egyre nagyobb figyelmet szentelnek az új parlamenti csoportok összetételének. A Combat című lap számítása szerint a Franciaországban és a tengerentúli területek néhány megyéjében eddig megválasztott 594 képviselői mandátum a következő

csoportok között oszlik meg: A kommunista és a haladó republikánusok szövetségének tagjai 152 (illetve 145 és 7) mandátumot kapnak, a szocialisták 94-et, a jobboldali ellenállók pártja (UDSR) és a hozzá csatlakozott pártok csoportja 18 mandátumot, a radikál-szocialisták 56-ot, a baloldali republikánusok szövetsége 14-et, „A tengerentúli területek független republikánusai”

11 mandátumot, az MRP (új népi republikánusok mozgalma) 72 mandátumot, az úgynevezett „mérsekelt” csoportok (független republikánusok, az agrárpárt és más pártok) 96 mandátumot, a szocialista republikánusok 21-et, a kereskedők és kiaprosok érdekeit védő szövetség (Poujade mozgalom) 52 mandátumot, a különböző csoportok képviselői pedig 8 mandátumot kapnak.

Az amerikai Everyman Opera együttesének moszkvai előadásai

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti: Az Everyman Opera-együttes folytatja moszkvai vendégzereplését. A művészek január 11-én a K. Sz. Sztánszavszkij és V. I. Nemirovics-Dancsenko nevű színház színpadán zsúfolt nézőtér előtt másodszor adták elő Porgy and Bess-t, George Gershwin melodramáját.

Amerikai tisztek képezik ki az új Wehrmacht kádereit

BERLIN. (Agerpres.) Hírgyűjtemények jelentése szerint hét főt megérkeztek Andernachba (Nyugatnémetország) az első amerikai kiképzők és a felállítandó Wehrmachtnek szánt első fegyverszállítmány. A németországi amerikai hatóságok kijelentették, hogy az

amerikai kiképzők, akiknek feladata a nyugatnémet tiszti káderek kiképzése, résztvettek a koreai agresszióban. A kiképzők az Egyesült Államok és a bonni kormány között létrejött kétoldali katonai egyezmény alapján érkeztek a Német Szövetségi Köztársaságba

A német írók IV. kongresszusának munkálatai

BERLIN. (Agerpres.) Az ADN jelenti: A német írók negyedik kongresszusa január 11-én folytatta munkálatait.

A január 11-i ülésen Anna Seghers jelentéséhez hozzászóltak Willy Baedel, Arnold Zweig, Kuba és más írók. A felszólalók hangsúlyozták az irodalom és a valóságos élet közötti szorosabb kapcsolat szükségességét,

valamint a szocialista realizmus nagy jelentőségét az irodalom fejlődése szempontjából.

A kongresszus résztvevői nagy érdeklődéssel hallgatták Konsztyantyin Fegyvin szovjet író beszédét. A kongresszus résztvevői melegen üdvözölték Nazim Hikmet török költőt, J. Putrament, a Lengyel Írószövetség elnökét, M. Todorov bolgár író, Mihai Beniuc román író és V. Nezval csehszlovák író.

Az új Saar-vidéki kormány

PARIZS. (Agerpres.) Saarbrückenből jelenti, hogy a Landtag január 10-i ülésén Hubert Ney-t, a Keresztény Demokrata Szövetség elnökét választották meg a Saar-vidék miniszterelnökévé. Ney a Landtag elé terjesztette az új Saar-vidéki kormány névsorát. A kormányban résztvesznek a keresztény-demokrata szövetség, a demokratia párt, a szociáldemokrata párt Saar-vidéki szervezetének képviselői (a három párt, a Landtag-i választások előtt küzdött, hogy a Saar-vidéket mellőbb csatolják a Német Szövetség Köztársaságához) és két pártönkivüli miniszter.

Hogyan fogadták Brazília elnökét az Egyesült Államokban

NEWYORK. (Agerpres.) Dixon, a Washington Post And Times Herald című lap megfigyelője hangsúlyozza, hogy Juscelino Kubitschek, Brazília ujonnan megválasztott elnöke nincs meglegedve washingtoni fogadtatásával.

Dixon hangsúlyozza, hogy egy idegen városból Washingtonba visszatért baseball-csapatot különkülön fogadnak, mint ahogy Kubitscheket fogadták. „Kubitscheket — írja a lap — azért hozták fel a kongresszusra, hogy bemutassák a szenátusnak.

Mégis az ülés megkezdésekor a szenátoroknak a fele sem jött a terembe. „Állithatom, — jegyzi meg a megfigyelő, — hogy az utóbbi évek során ez volt a leghidegebb fogadtatás, amelyben egy hivatalos személyiséget részesítettek... Még Monaco hercege, III. Rainier-re, — aki jelenleg az Egyesült Államokban tartózkodik, — is nagyobb figyelmet fordítanak, pedig országának egész területe nem nagyobb, mint egy közepes brazíliai ültetvény.”

Az újáépült Vietnámi DK

HANOI. (Agerpres.) A Vietnámi Tájékoztató Iroda jelenti: Január 10-én újból megnyitott a 62 km. hosszúságú Hanoi–Lao–Kaj-i vasutavonalt. A vasutavonalt mentén 9 új hidat, 11 alagutat és 8 állomást építettek.

Jelenleg a 100 km. hosszúságú Viet–Tri–En–Baj vasutavonalt megnyitásban dolgoznak.

A délamerikai államok hatóságai szítják a faji üldözést

NEWYORK. (Agerpres.) A délamerikai államok hatóságai mind nyíltabban szembeszállnak a legfelsőbb bíróságnak a faji megkülönböztetés megszüntetésére vonatkozó határozatával és tovább szítják a faji üldözést.

Griffin élelhangoz, „felhívást” intézett Georgia fehérbőrű lakosságához, arra buzdítva őket, hogy „mindenképpen ellenizzék” a faji megkülönböztetés megszüntetését és a néger elleni terror cselekedeteire lázították őket.

Marvin Griffin, Georgia állam kormányzója, a napokban tartott beszédében kijelentette, hogy „a faji megkülönböztetés kérdése a legfontosabb probléma, amelyet Georgia